

RETEN I HERNING DOM

afsagt den 15. august 2022

Sag BS- [REDACTED]-HER

I [REDACTED]
(advokat Rikke Lenette Omme)

mod

T [REDACTED]
(advokat Jacob Fenger)

Denne afgørelse er truffet af dommer Berith Linnebjerg.

Sagens baggrund og parternes påstande

Retten har modtaget sagen den 25. september 2014.

Sagen drejer sig om hvorvidt T [REDACTED] er erstatningsansvarlig efter et færdselsuheld, som I [REDACTED] var involveret i den 12. august 2011.

T [REDACTED] var forsikringsselskab for den bilist, som forvoldte færdselsuheldet.

Færdselsuheldet skete, da bilen, som I [REDACTED] var passager i, blev påkørt forfra af en bakkende bil. Begge biler var inden uheldet stoppet ved en jernbaneoverskæring, hvor bommene var nede. Den forreste bil bakkede for at give plads til en bagfrakommende ambulance. Bilen, som I [REDACTED] var passager i, holdt stille ved påkørslen.

I [REDACTED] har fremsat følgende påstand:

Principal påstand:

Sagsøgte tilpligtes til sagsøger at betale kr. 3.389.610,13 med tillæg af sædvanlig procesrente af kr. 95.666,44 fra den 14. oktober 2013, af kr. 219.756,20 fra 24. september 2014 til betaling sker, og af kr. 1.426.937,49 fra 6. juni 2019 til betaling sker, og af kr. 1.647.250,00 fra 3. maj 2022 og til betaling sker.

Subsidiær påstand:

Sagsøgte tilpligtes til sagsøger at betale kr. 2.940.360,13 med tillæg af sædvanlig procesrente af kr. 95.666,44 fra den 14. oktober 2013, af kr. 219.756,20 fra 24. september 2014 til betaling sker, og af kr. 1.426.937,49 fra 6. juni 2019 til betaling sker, og af kr. 1.198.000,00 fra 3. maj 2022 og til betaling sker.

Mere subsidiær påstand:

Sagsøgte tilpligtes til sagsøger at betale kr. 1.742.360,13 med tillæg af sædvanlig procesrente af kr. 95.666,44 fra den 14. oktober 2013, af kr. 219.756,20 fra 24. september 2014 til betaling sker, og af kr. 1.426.937,49 fra 6. juni 2019 til betaling sker.

T [REDACTED] har fremsat påstand om frifindelse subsidiært betaling af et efter rettens skøn mindre beløb alene forrentet fra sagens anlæg.

I [REDACTED] har fri proces til en del af sagen.

Dommen indeholder forklaringer men ikke en fuldstændig sagsfremstilling, jf. retsplejelovens § 218 a.

Oplysningerne i sagen

Det fremgår af sagen, at I [REDACTED] var involveret i et færdselsuheld den 12. august 2011 og at uheldet samme dag blev anmeldt til forsikringsselskabet.

Det fremgår af I [REDACTED]s journal fra egen læge, at hun via mail henvendte sig til lægen den 18. august 2011 og at hun var til en konsultation hos lægen den 24. august 2011.

I sagen er blandt andet udarbejdet følgende dokumenter:

- Udtalelse fra Arbejdsskadestyrelsen af 21. januar 2013. Der vurderes en méngrad mindre end 5 procent.

- Revurdering fra Arbejdsskadestyrelsen af 11. juli 2013. Der vurderes en méngrad på 10 procent.
- Vejledende udtalelse fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring af 10. februar 2017. Der vurderes en méngrad på 10 procent.
- Vejledende udtalelse fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring af 5. november 2018. Der vurderes et erhvervsevnetab på 35 procent.
- Udtalelse fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring af 4. marts 2019. Et erhvervsevnetab på 35 procent fastholdes.

Der har været foretaget syn og skøn af DanCrash og efterfølgende supplerende syn og skøn af samme.

Sagen har været forelagt Retslægerådet tre gange.

Retslægerådet har besvaret de stillede spørgsmål den 15. oktober 2015, den 3. juni 2016 og den 20. april 2021.

Forklaringer

I [REDACTED] har afgivet forklaring.

I [REDACTED] forklarede, at hun er butiksuddannet indenfor isenkram. Da hun var færdiguddannet, så var der ikke så meget faglært arbejde, så hun tog de jobs, som hun kunne få. Hun arbejdede blandt andet som pædagogmedhjælper, havde sæsonarbejde med pelsning af mink og arbejde også hos en slagter. Hun havde flere forskellige jobs. På ulykkestidspunktet havde hun arbejde som pædagogmedhjælper i en sfo. Hun gjorde også rent i samme sfo. Hun tog alle de vikariater, som hun kunne få. Hun var meget glad for at arbejde der. De planlagde deres hverdag, så de kunne få det til at gå op. Hun deltog tidlige i mange sociale arrangementer. Hun var tit booket op 3-4 måneder frem i tid. Deres yngste pige er født den 17. marts 2011. Hun har aldrig hørt om, at hun skulle have haft en fødselspsykose efter fødslen af deres ældste pige. Hun havde en meget vanskelig og voldsom fødsel. Hun fik dengang at vide, at hun aldrig ville kunne få flere børn. Lægen sagde efter det forløb, at det var en god idé, hvis hun fik talt om det med en psykolog. Hun fik ikke medicin. Albuen

påvirker hende ikke som sådan i dag. Hun er højrehåndet og bruddet var i venstre albue. Hun fik fjernet skruer med videre ret hurtigt, da de generede hende. Derefter skulle hun arbejde med det ar, som var kommet på armen. Armen kan i dag ikke strækkes helt ud, men generer hende ellers ikke. Hun er ordblind men gik i en almindelig skole. Hun fik specialundervisning og blev trukket ud af den almindelige undervisning i blandt andet dansk. Hun har lært at klare sig alligevel. Hendes mand er endnu mere ordblind end hun er. Det var hende, der stod for alt og det har det altid været. Han havde ikke engang egen bankkonto. De kontaktede selv Røde Kors for 3 år siden for at få lektiehjælp til børnene. Hendes mor kunne hjælpe med at læse med børnene. Hendes far hjælper hende nu med breve med videre. Det kunne hun selv klare inden ulykken. Den dag ulykken skete, var de på vej til lægen til en 3 måneders undersøgelse af E■■■■. Bommene gik ned ved jernbanen og de holdt bag en ladvogn. Hun kunne se, at ladvognen begyndte at bakke. Hun tænkte over, hvorfor den gjorde det. Hun drejede hovedet mod venstre for at se sig tilbage. Der kom en ambulance bagfra. Mens hun havde hovedet drejet, så ramte ladvognen deres bil. Hun tænkte mest over, hvad der skulle ske i forhold til forsikringen, da bilen lige var købt. Hun havde armen i gips og derfor var det K■■■■, der først gik ud. Hun steg ud bagefter. Den anden chauffør undskyldte og sagde, at han fuldstændig havde overset dem. De udvekslede oplysninger og derefter kørte de videre til lægen. De kom lidt for sent og hun forklarede lægen hvorfor. Lægen kiggede både på hende og datteren, men hun fik ikke sit eget sygesikringskort kørt igennem. Lægen sagde, at hvis der blev noget, så skulle hun komme igen. Hun spurgte om aftenen sin far, hvad hun skulle skrive i skadesanmeldelsen. Han sagde, at hun skulle skrive alt på. Hun fik det ikke bedre, så hun ville tilbage til lægen. Lægen havde først tid nogle dage efter. Hun kan ikke huske, hvad lægen sagde den dag. Om han sagde noget om piskesmæld. Hun fik alle mulige behandlinger med både varme, fysioterapi og træning for hjernen. Hun var afsted flere gange om ugen. Hun mærkede en lindring, lige når hun havde været afsted til behandling. Derefter kom det tilbage igen. Hun talte med fysioterapeuten, mens hun fik behandlinger. Det var ham, der foreslog, at hun måske skulle tale med nogen om det, som hun havde været igennem. Der var rigtig mange ting, hun ikke længere kunne. Det er svært at forklare. Man går fra at kunne det hele til ikke at kunne noget. Den mindste pige kom i dagpleje, da hun var kun 4-5 måneder gammel. Hun kunne ikke løfte hende og kunne heller ikke klare støjen. K■■■■ skulle på arbejde og kunne ikke tage barsel. Dagplejemoren tog sig af det hele derefter. K■■■■ afleverede pigen, når han stod op og hentede hende igen, når han fik fri. Hun havde ikke selv noget med hende at gøre. Hendes forældre og svigerforældre tog også over. Den ældste pige blev påvirket af hele situationen og begyndte at tage meget ansvar. Sådan opfører hun sig stadig. Hun tager sig af praktiske ting. Hun er i dag 15 år gammel. Der var rigtig mange ting i det kommunale forløb, som pressede hende. Det var den ene ting efter den anden. Hun blev truet med at få taget den økonomiske støtte, hvis hun ikke arbejdede det timeantal, som kommunen krævede. Hun kunne blive ringet op herom hver

uge. Hun var meget glad for praktikforløbet. De var søde og rare. Det medførte, at hun måtte hvile sig ude i bilen og sove meget. Det blev ren arbejde og søvn. Ikke andet. Hun så ingen socialt heller ikke mand eller børn. Hun blev presset så hårdt, at hun fik voldsomme smerter, kvalme og opkast. Nu har hun lært metoder til at lukke ned og passe på sig selv, så hun ikke kommer derud igen. Hun var blandt andet på smerteklinikken for at få udredt sin medicin. Det var svært at finde medicin, som virkede på hende. Hun havde også samtaler på smerteklinikken. De talte om hvordan hendes tilstand påvirkede ikke bare hende men hele familien og ikke mindst forholdet til partneren. Hun fandt måder at gøre tingene anderledes på. Det gør hun stadig i dag. Hun var i et afklaringsforløb, hvor hun skulle folde karklude. Det stoppede ret hurtigt. Derefter skulle hun putte tyve skruer i en pose. Det kunne hun ikke. Hun glemte hvor hun var kommet til, inden hun nåede tyve. Hun hvilede mere i hvilerummet end hun arbejdede. Derfor blev det forløb afbrudt. Derefter kom hun i en genbrugsbutik, hvor hun lavede udstillinger, prissatte varer og ryddede op. Hun havde det ikke godt med ressourceforløbet. Hun var opsat på i det mindste at skulle have et fleksjob. Hun ville tilbage i arbejde. Hun kan godt se nu, at det var det bedste for hende. Nu bliver hun ikke længere kastet rundt, men har fået ro. Hun fik hjælp i hjemmet til rengøring og tøjvask. Hun fik også en mentorordning. De arbejdede meget med hendes balance. Hun kan kun svært gå på trapper. Hun har stadig hjælp i hjemmet. Hun er nu under udredning for, om hun skal have flere hjælpemidler i hjemmet. I 2018 var hun afklaret med, at det var det bedste for hende at få førtidspension. Hun håber stadig at kunne arbejde bare lidt frivilligt. Børnene er i dag 11 og 15 år. Hun handler selv ind eller bestiller til levering i hjemmet. Hun efterlader varerne i bilen, så K■■■■ kan tage dem med ind. K■■■■ kan også tage med ud at handle. Tidligere var det hendes forældre, der handlede og købte tøj med videre. Nu har hun fået et handicapskilt, hvilket hjælper meget, da hun kan parkere tættere på. Hun har intet socialt liv længere. Hun deltog i et kursus sidste år i pileflet. Det gik nogenlunde, men hun måtte hvile sig meget og talte ikke med de andre. Tidligere var hun meget kreativ. Det er hun ikke længere. Ladvognen holdt tættest på bommene. De holdt langt bagved. Hun sagde til K■■■■, at han skulle holde god afstand. Det kan hun huske, at de gjorde på grund af den indkørsel, der var lige ud for bilen. De holdt langt fra ladvognen. Hun ved ikke helt, hvorfor hun sagde til K■■■■ at han skulle holde meget afstand. Måske fordi hun er så overbeskyttende. Der var i hvert fald en bils længde mellem dem og ladvognen. Der holdt ikke nogen bag dem, sådan som hun husker det. Hun blev opereret i november 2021 for galdesten. Hun var gravid på det tidspunkt. Hun følte sig presset af kommunen. Hun overbrugte sin krop og den sagde fra. Derfor hun kastede op og lukkede sig inde i et mørkt rum. Det samme kan ske i dag. Hun var på sygehuset, da lægen Geisler undersøgte hende. Hun kan ikke i dag huske, om lægen undersøgte hendes albue. Hun kan huske, at hun lå og sad på en briks og på en stol. Hun kan ikke huske nøjagtig, hvad lægen nærmere undersøgte. Hendes egen læge undersøgte hendes nakke samme dag som uheldet var sket. Han ville

lige tjekke hendes nakke. Lægen kunne efterfølgende ikke huske, at han havde gjort det, og han ville ikke skrive det i hendes journal, når han ikke kunne huske det. Hun sagde til lægen, hvad der var sket, men kan ikke huske nøjagtigt, hvad hun sagde. Hun kan ikke huske, om hun sagde, at hun havde ondt i nakken eller hovedpine.

Parternes synspunkter

I [REDACTED] har i sit påstandsdokument anført:

" ...

Årsagssammenhæng

Det gøres overordnet gældende, at der er årsagssammenhæng mellem trafikulykken den 12. august 2011 og sagsøgers krav på erstatning.

Varigt mén

Det gøres gældende, at sagsøgers varige mén i form af nakke- og skuldegener, hovedpine og kognitive symptomer udgør 10 %.

Sagsøger er siden trafikulykken beskrevet i sagens akter med konstante smerter og nedsat bevægelighed i nakken og skulderåget, konstant hovedpine samt kognitive symptomer i form af udtrætningstendens, øget søvnbehov, nedsat hukommelses- og koncentrationsevne samt nedsat psykomotorisk tempo. Hun har vanskeligt ved at rumme flere inputs og holde overblik, hun taber hurtigt tråden og er sårbar overfor stress og pres.

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring har vurderet, at sagsøgers gener svarer til en méngrad på 10 %.

Det gøres herefter gældende, at sagsøger har godtgjort, at der foreligger årsagssammenhæng mellem trafikulykken den 12. august 2011 og sagsøgers varige mén i form af nakke- og skuldegener, hovedpine og kognitive symptomer.

Til støtte herfor henvises til, at sagsøger ikke har haft varige gener fra nakke - eller skulderområdet, hovedpine eller kognitive gener forud for trafikulykken, jf. bilag 22 og Retslægerådets besvarelse af spørgsmål 7, F og H, og at sagsøger vedvarende er beskrevet med gener siden trafikulykken og frem til i dag i sagens akter. Trafikulykken må herefter betragtes som den udløsende årsag til sagsøgers varige mén.

Derudover henvises til, at det er vurderet i sagens lægelige, herunder også i Retslægerådets besvarelse af spørgsmål 10, at der foreligger årsagssammenhæng.

Sagsøgte har bestridt årsagssammenhæng under henvisning til, at der ikke foreligger tilstrækkelig dokumentation for straks symptomer, idet sagsøgers symptomer ikke er anført i de lægelige akter inden for 72 timer. Sagsøgte har senest i sit Processkrift B af 10. august 2021 anført, at sagsøger tidligst er beskrevet med straks symptomer i de lægelige akter 12 dage efter ulykken.

Heroverfor bemærkes for det første, at sagsøger er beskrevet med hovedpine siden påkørslen i et journalnotat den 18. august 2011 i egen læges journal, jf. bilag 2.

For det andet bemærkes, at der skal foretages en juridisk bevisbedømmelse af oplysningerne i sagen. Der er ikke krav om, at dokumentationen for straks symptomer alene kan ske ved henvendelse til en læge. Der skal foretages en samlet og konkret vurdering. I denne forbindelse gøres det gældende, at det er tilstrækkeligt for den juridiske bevisbedømmelse, at skadelidtes straks symptomer er dokumenteret i en skadesanmeldelse til et forsikringselskab, hvilket er tilfældet i denne sag, jf. skadesanmeldelse af 12. august 2011, bilag 1.

Erhvervsevnetab

Sagsøger er tilkendt førtidspension i 2018. Før ulykken må hendes erhvervsevne betegnes som intakt.

Vurderingen af årsagssammenhæng i en sag som denne er en juridisk vurdering - og vurderingen skal foretages i overensstemmelse med de almindelige erstatningsretlige kausalitetsregler.

Der skal således statueres fuld kausalitet mellem en given skade eller et givent økonomisk tab og en skadevoldende hændelse, såfremt hændelsen må anses som en nødvendig betingelse for eller den udløsende årsag til skaden hhv. tabet.

Dette følger af betingelseslæren og princippet om samvirkende skadesårsager. Dette betyder endvidere, at den skadevoldende hændelse ikke i sig selv behøver at være tilstrækkelig til at medføre skaden eller tabet eller at være den eneste årsag, men at hændelsen blot skal have medvirket til indtrædelsen af skaden eller tabet, før der kan statueres fuld kausalitet. I praksis ser man på, hvor dan skadelidtes situation så

ud hhv. før og efter hændelsen. Skadelidte skal således erstattes den forskel, som hændelsen forvolder, jf. også det såkaldte differenceprincip.

I forlængelse heraf er det et erstatningsretligt grundprincip, at man må tage den skadelidte, som skadelidte er eller sårbarhedsprincippet, som det også kan kaldes.

Herefter må den ansvarlige skadevolder - sagsøgte i dette tilfælde - dække den fulde skade eller det fulde tab, såfremt forsikringsbegivenheden - må anses som den symptomgivende eller udløsende faktor. Det gælder, selvom en forudbestående fysisk eller psykisk sårbarhed har bidraget (til skaden eller tabets omfang, såfremt de forudbestående forhold var latente.

Da sagsøger har løftet sin bevisbyrde for årsagssammenhæng, kan fradrag i erstatningen for erhvervsevnetab herefter kun ske, såfremt sagsøgte før er bevis for årsagskonkurrence. Ifølge de materielle regler herom, betyder det, at sagsøgte skal godtgøre, at forudbestående forhold eller en senere tilkommet skade eller sygdom ville være opstået under alle omstændigheder og i sig selv have været tilstrækkelig til at medføre en varig nedsættelse af sagsøgers indtjeningsevne i samme omfang og til samme tid uanset, om ulykken i 2011 var indtrådt eller ej.

Den vejledende udtalelse

Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings har i sine vejledende udtalelser af 5. november 2018, bilag 31, og 4. marts 2019, bilag 33, vurderet, at sagsøgers erhvervsevnetab efter trafikulykken er 35 % under henvisning til, at sagsøger burde kunne arbejde 9-12 timer ugentligt. Arbejdsmarkedets Erhvervssikring har bemærket, at det er deres vurdering, at sagsøgers skadesfølger – og ikke den faktiske tidsnedsættelse – kan begrunde et erhvervsevnetab.

Det gøres gældende, at der tilstrækkeligt sikkert grundlag for at tilside-sætte den vurdering.

Til støtte herfor henvises til, at erhvervsevnetabet udgør forskellen mellem den indtægt ved arbejde, som skadelidte ville have kunnet skaffe sig, hvis skaden ikke var sket, og den indtægt, som skadelidte efter skaden er eller bør være i stand til at skaffe sig ved udnyttelse af den (eventuelt) resterende erhvervsevne. Der er tale om en juridisk og individuel vurdering, som skal foretages i forhold til den konkrete skadelidte. Der skal endvidere foretages en samlet bedømmelse ud fra oplysningerne i sagen.

Der kan således ikke sættes lighedstegn mellem påførte symptomer eller størrelsen af et varigt mén og omfanget af et erhvervsevnetab. Afgørende er i stedet, hvordan skadelidtes situation rent faktisk har ændret sig som følge af den skadevoldende hændelse. Man kan således ikke alene se på betydningen af de direkte skadesfølger ved vurderingen af erhvervsevnetabet, som gjort af Arbejdsmarkedets Erhvervssikring. Dette er ikke i overensstemmelse med de erstatningsretlige kausalitetsregler.

Betingelseslæren og principperne om samvirkende skadesårsager og årsagskonkurrence er juridiske principper, som skal anvendes korrekt, og der kan ikke opstilles nogen almindelig formodning om, at dette faktisk er sket i en vejledende udtalelse fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring.

Kravet om et sikkert grundlag for tilsidesættelse af en vejledende udtalelse fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring har derfor kun betydning, hvis Arbejdsmarkedets Erhvervssikring rent faktisk har anvendt principperne korrekt, hvilket ikke er til fældet i denne sag. (Von Eyben 2018 s. 409)

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring vurdering er ikke i overensstemmelse med de erstatningsretlige kausalitetsregler om årsagskonkurrence.

Idet sagsøgers samlede erhvervsevnetab skønsmæssigt kan fastsættes til 90 %, har Arbejdsmarkedets Erhvervssikring i realiteten foretaget et betydeligt fradrag på 55 %. Der er dog ikke godtgjort i tilstrækkeligt omfang, at andre forhold i sig selv ville være opstået og medført en varig og betydelig nedsættelse af sagsøgers erhvervsevne svarende til 55 %, uanset om trafikulykken var indtrådt eller ej.

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring har ikke i tilstrækkelig begrundet eller specificeret fradragets størrelse i erhvervsevnetabsopgørelsen.

Derudover må sagsøgers kognitive og psykiske gener antages at være opstået i et symptomfor løb igangsat af trafikulykken den 12. august 2011.

Det er således vurderet i sagens lægelige akter, at sagsøgers kognitive symptomer er udløst af trafikulykken, som desuden har medført varige gener fra nakke- og skulderåget og konstant hovedpine. Arbejdsmarkedets Erhvervssikring har desuden i sin tidligere vejledende udtalelse af

11. juli 2013, bilag 9, vurderet, at sagsøgers kognitive gener var en følge af ulykken.

Det fremgår desuden af sagens akter, at trafikulykken har medført en psykisk påvirkning af sagsøger. Det er således vurderet i sagens akter, herunder bilag 19 og bilag 26, at sagsøgers psykiske funktionsniveau er påvirket af den kroniske smertetilstand og den forandrede livssituation, som trafikulykken har medført, bl.a. i form af økonomiske bekymringer og negative påvirkninger af forholdet til ægtefælle og børn pga. nedsat fysisk formåen og nedsatte kognitive ressourcer.

Sagsøger kan således maksimalt betragtes som psykisk sårbar, og da sagsøgers erhvervsevne ikke var påvirket heraf forud for trafikulykken, kan dette forhold ikke begrunde et fradrag ved opgørelsen af erhvervsevnetabet.

Generne fra venstre albue, som stammer fra et brud i juni 2011, kan heller ikke begrunde et fradrag ved opgørelsen af erhvervsevnetabet. Ser man trafikulykken og dens følger bort, er der intet der tyder på, at sagsøger ikke kunne have være fortsat i sit arbejde som socialpædagog eller i andet fuldtidsarbejde, hvis hun alene havde haft generne i venstre albue. De venstresidige albue smerter kan ikke i sig selv anses for tilstrækkelige til at begrunde en varig nedsættelse af sagsøgers funktionsevne. Det fremgår desuden af sagens akter, at det klart er følgerne efter trafikulykken, som fylder for sagsøger.

På baggrund af ovenstående gøres det desuden gældende, at sagsøgte ikke kan antages at have løftet sin bevisbyrde for, at der kan foretages et fradrag i erhvervsevnetabserstatningen.

Svie og smerte samt tabt arbejdsfortjeneste

På baggrund af ovenstående gøres det gældende, at der foreligger årsagssammenhæng mellem trafikulykken den 12. august 2011 og det opgjorte krav på svie- og smertegodtgørelse samt tabt arbejdsfortjeneste fra 1. maj 2012 og frem til datoen for den vejledede udtalelse fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring.

Den subsidiære påstand tager udgangspunkt i et erhvervsevnetab på 75% og støttes på anbringenderne overfor.

Den mere subsidiære påstand tager udgangspunkt i et erhvervsevnetab på 35% som vurderet af Arbejdsmarkedets Erhvervssikring.

Opgørelse af påstanden:

Beregningen af henholdsvis principal påstand, subsidiær påstand og mere subsidiær påstand henviser der til støttebilagene, der er uploadet sammen med processkrift 3.

..."

T [REDACTED] har i sit påstandsdokument anført:

" ...

Sagens tvist

Nærværende sag indeholder først og fremmest spørgsmål om, hvorvidt sagsøger har løftet sin bevisbyrde for årsagssammenhæng mellem det indtalte erstatningskrav og det færdselsuheld, sagsøger var udsat for den 12. august 2011.

Sagen indeholder dernæst spørgsmål om, hvorvidt sagsøgers krav er behørigt dokumenteret, hvilket blandt andet indebærer, at retten skal tage stilling til, om der er et tilstrækkeligt sikkert grundlag for at tilside-sætte de to vejledende udtalelser fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring, der indgår i sagen som bilag 31 og 33.

Ad spørgsmålet om årsagssammenhæng

Sagsøger har oplyst, at hun efter færdselsuheldet har oplevet varige gener i form af hovedpine, nakkesmerter og kognitive gener.

Sammenstødet medførte alene beskedne materielle skader på de involverede biler, og en intern beregning hos sagsøgte har vist, at den bil, som sagsøger havde været passager i, alene havde været udsat for en hastighedsændring svarende til 3,85 km/t, ligesom Dan Crash i det efterfølgende syn og skøn har beregnet hastighedsforskellen til 4 – 6 km/t.

Endvidere kan det med henvisning til Retslægerådets besvarelse af spørgsmål 1 lægges til grund, at gener efter uheldet først 12 dage efter færdselsuheldet er beskrevet i de lægelige akter.

Overordnet bestrides det således, at sagsøger har haft de fornødne straks-symptomer efter færdselsuheldet, ligesom sammenstødet må betegnes som bagatelagtigt og dermed uegnet til at påføre et legeme fysisk skade.

Hertil kommer, at sagsøger allerede på skadestidspunktet havde erhvervshindrende gener i form af albuegener, ligesom det er oplyst, at

sagsøger var psykisk skrøbelig efter en depression forud for færdselsuheldet.

Overordnet bestrides det således, at sagsøgers sene udvikling af komplekse og uspecifikke gener kan relateres til påvirkninger, hun måtte have været udsat for i forbindelse med det beskedne traume.

Det er sagsøger, der har bevisbyrden for, at der er årsagssammenhæng mellem de påberåbte gener/det indtalte krav og det færdselsuheld, som sagsøgte er ansvarlig for på objektivet grundlag. Det bestrides, at sagsøger med fornøden bevisstyrke, det vil sige klar overvægt af sandsynlighed eller med overvejende sandsynlighed, har dokumenteret en sådan årsagssammenhæng.

Retslægerådet

Sagen har været forelagt Retslægerådet tre gange, og det bestrides, at sagsøger med disse udtalelser fra Retslægerådet har dokumenteret årsagssammenhæng.

I forbindelse med piskesmældsskader antages det som en forudsætning for medicinsk årsagssammenhæng, at der konstateres straks-symptomer inden for en periode på sædvanligvis 72 timer, således at symptomer, der først konstateres efter en periode på 72 timer, taler imod årsagssammenhæng.

Ved Retslægerådets besvarelse af spørgsmål 1 er det oplyst, at generne efter trafikuheldet den 12. august 2011 først er beskrevet i de lægelige akter 12 dage senere, det vil sige den 24. august, og første journalnotat er således væsentligt senere end omtalte periode på 72 timer.

Hertil kommer, at Retslægerådet ved besvarelsen af spørgsmål 3 har anført, at der ved whiplash traumer er en sammenhæng mellem skadens omfang og størrelsen af den fysiske påvirkning, og at whiplash traumer ikke forårsages af bagatelagtige påvirkninger.

Der er under sagens forberedelse indhentet en skønserklæring fra Dan-Crash, som har vurderet, at sagsøger i forbindelse med påkørslen blev udsat for en hastighedsændring, der kan beregnes til 4-6 km/t.

I den forbindelse har Retslægerådet ved sin besvarelse af spørgsmål L anført, at grænseværdien for, hvornår omstændighederne ved whiplash traumer er bagatelagtige, ikke kan defineres, men at hastighedsændrin-

ger som i denne sag i størrelsesordenen 4-6 km/t taler for en beskedent påvirkning.

Det bestrides således, at sagsøger med disse udtalelser fra Retslægerådet har dokumenteret med fornøden bevisstyrke, at der foreligger årsagssammenhæng. Fraværet af dokumentation for årsagssammenhæng understøttes tillige af Højesterets dom om et lignende færdselsuheld, der er optrykt i UfR 2011.128 H.

Kravets opgørelse

Sagsøger har med sit seneste processkrift forøget sin påstand fra kr. 1.742.360,13 til kr. 3.389.610,13.

Det fremgår af sagsøgers processkrift, at påstandsførhøjelsen er begrundet i et synspunkt om, at sagsøgers erhvervsevnetab kan fastsættes til 90%, subsidiært 75% og mere subsidiært til 35%.

Sagsøgers påstand er sammensat af krav vedrørende svie og smerte, behandlings- og medicinudgifter, tabt arbejdsfortjeneste, varigt mén samt tab af erhvervsevne.

Svie- og smerte

Godtgørelse for svie- og smerte er opgjort til kr. 68.980,00, jf. sagsøgers processkrift 1 af 6. juni 2019. Sagsøgte har ikke beregningstekniske indsigelser mod kravet.

Behandlings- og medicinudgifter

Kravet er i processkrift 1 opgjort til i alt kr. 19.004,47. Kravet, der ikke ses beskrevet eller opgjort i sagens bilag, bestrides som udokumenteret.

Tabt arbejdsfortjeneste

Kravet for tabt arbejdsfortjeneste er i samme processkrift opgjort til kr. 378.687,49 for perioden 1. maj 2012 – 5. november 2018. Sagsøgte bestrider fortsat kravet som udokumenteret. Sagsøgte har i sit svarskrift bestridt, at kravet var dokumenteret og i den forbindelse opfordret sagsøger til at fremlægge (a) ansættelseskontrakter for de omtalte to ansættelsesforhold, (b) skattemæssige oplysninger i form af R75 for perioden 2010-2013 og (c) dokumentation for sagsøgers indtægts forhold i perioden efter uheldet og frem til 1. maj 2012, der er starttidspunktet for sagsøgers krav om tabt arbejdsfortjeneste. Så vidt ses har sagsøger fortsat ikke opfyldt eller besvaret disse opfordringer.

Varigt mén

Sagsøger har opgjort sit krav på varigt mén til kr. 81.750,00 baseret på et varigt mén på 10 %, svarende til den vejledende vurdering fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring. Sagsøgte har ikke beregningstekniske indsigelser mod kravet.

Tab af erhvervsevne

Et muligt krav på tab af erhvervsevne kan ikke overstige et krav baseret på en erhvervsevnetabs-% på mere end 35, som i sagsøgers processkrift 1 er beregnet til kr. 1.048.250,00.

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring har i to omgange i sine vejledende udtalelser af henholdsvis 5. november 2018 (bilag 31) og 4. marts 2019 (bilag 33) vurderet, at sagsøgers erhvervsevnetab efter trafikulykken kan opgøres til 35%.

I det omfang retten vurderer, at sagsøger med fornøden bevisstyrke har løftet bevisbyrden for årsagssammenhæng, bestrides det fortsat, at der er et tilstrækkeligt sikkert grundlag for at tilsidesætte Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings vurdering, herunder at der er grundlag for at fastsætte erhvervsevnetabsprocenten til principalt 90% og subsidiært 75%.

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring er den kompetente myndighed til at vurdere spørgsmålet om fastsættelse af erhvervsevnetab, ligesom Arbejdsmarkedets Erhvervssikring i en sag som nærværende også er rette instans til at udtale sig om dette spørgsmål, jf. erstatningsansvarslovens § 10.

Det forhold, at sagsøger har en anden subjektiv vurdering af opgørelsen af erhvervsevnetabsprocenten, indebærer ikke, at der herefter er et tilstrækkeligt sikkert grundlag for at tilsidesætte de vejledende udtalelser af Arbejdsmarkedets Erhvervssikring.

Vurderingen fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring støttes tillige af det forhold, at sagsøger på ulykkestidspunktet de facto havde forudbestående konkurrerende gener i form af en tidligere funktionsnedsættende skade i albuen, herunder at sagsøger allerede var sygemeldt på tidspunktet for ulykkestilfældet i august 2011 på grund af et kompliceret brud på albuen i maj 2011.

Hertil kommer, at de kommunale akter, der er fremlagt som bilag 40, sammen med sagsøgers processkrift 3 peger i retning af, at det i langt højere grad er det kommunale forløb, der har svækket sagsøgers erhvervsevne end ulykkestilfældet i 2011.

Som ikke udtømmende eksempler herpå, kan der henvises til bilag 40, side 1078ff, vedrørende en psykologisk undersøgelse den 25. juni 2014, som understøtter, at det er det kommunale forløb, der påvirker sagsøger.

Herudover kan der eksempelvis henvises til side 546ff i bilag 40 vedrørende en samtale med en sagsbehandler den 17. november 2016, hvoraf det fremgår, at sagsøger har haft det svært med en ny rådgiver fra børne- og familieafdelingen, hvilket stresser sagsøger.

Der kan endvidere henvises til side 542 i bilag 40 om mail fra den kommunale sagsbehandler den 17. november 2016 med omtale af, at sagsøger følger sig presset og stresset af at være i "systemet".

Der er således fortsat ikke holdepunkter for i de kommunale akter, at det er uheldstilfældet i 2011, der er en reel bærende årsag til sagsøgers tab af erhvervsevne, men at den nedsatte erhvervsevne i stedet kan henføres til en række forhold, der er uheldstilfældet irrelevant.

Renter

Det bestrides fortsat, at der grundlag for beregning af renter af et muligt krav forud for indlevering af stævning.

..."

Parterne har under hovedforhandlingen nærmere redegjort for deres opfattelse af sagen.

Rettens begrundelse og resultat

Ved færdselsuheldet den 12. august 2011 blev I [REDACTED], som passager i en holdende bil, påkørt forfra af en anden bil, som bakkede. Den bil, som forårsagede uheldet, bakkede ved påkørslen med en beregnet hastighed på højst 10,3 kilometer i timen. Hastighedsændringen for den bil, som I [REDACTED] var passager i, er under samme forhold beregnet til mellem 4,5 og 6,5 kilometer i timen. Der var kun begrænset materiel skade på bilen.

I [REDACTED] fik efterfølgende hovedpine og smerter i nakken. Efter et længere forløb blandt andet hos Herning Kommune blev I [REDACTED] i april måned 2018 bevilliget førtidspension.

Det er en betingelse for at kunne tilkende I [REDACTED] erstatning, at hun godtgør, at hendes nuværende helbredstilstand er forårsaget af færdselsuheldet den 12. august 2011.

Ved vurderingen heraf skal der tages hensyn til karakteren af færdselsuheldet, der som tidligere beskrevet skete med både lav påkørselshastighed og lav hastighedsændring for den bil, som I [REDACTED] var passager i.

Ved vurderingen skal der desuden tages hensyn til, at I [REDACTED] først 6 dage efter færdselsuheldet kontaktede sin læge med en beskrivelse af smerter efter uheldet, samt at hun først var til en konsultation hos lægen 12 dage efter færdselsuheldet.

Det lægges efter de ovennævnte oplysninger til grund, at I [REDACTED] ved færdselsuheldet var udsat for en så beskeden fysisk påvirkning, at den må betegnes som bagatelagtig.

Det lægges desuden til grund, at der ikke foreligger lægelige oplysninger, der beskriver I [REDACTED]s helbredstilstand umiddelbart efter færdselsuheldet. Disse foreligger først 12 dage senere.

Det er på denne baggrund ikke bevist, at der foreligger årsagssammenhæng mellem trafikuheldet den 12. august 2011 og I [REDACTED]s krav om erstatning.

Sagsomkostningerne er efter sagens værdi og udfald fastsat til dækning af advokatudgift med 175.000 kr. med tillæg af moms og af øvrige udgifter med 13.125 kr., i alt 188.125 kr. med tillæg af moms. Ved fastsættelsen af sagsomkostningerne er der desuden taget hensyn til, at sagen har verseret siden 2014, at der har været afholdt syn og skøn, supplerende syn og skøn samt til, at der tre gange er sket forelæggelse for Retslægerådet.

I [REDACTED] er ikke momsregistreret.

T [REDACTED] er momsregistreret.

THI KENDES FOR RET:

Sagsøgte, T [REDACTED], frifindes.

I [REDACTED] skal til T [REDACTED] betale sagsomkostninger med 188.125 kr. med tillæg af moms.

Beløbene skal betales inden 14 dage.

Sagsomkostningerne bliver forrentet efter rentelovens § 8 a.